VI Jornades

Professorat interí i substitut

21 d'octubre de 1992

Índex

CC.OO. FEDERACIÓ
D'ENSENYAMENT
DE CATALUNYA

1 Presentació

L'inici del curs 1992-1993 ha anat precedit per un estiu atípic sense concurs-oposició a la funció pública docent, amb la decisió unilateral del Departament d'Ensenyament de no convocar-ne aquest any. Per contra, sí que se n'han convocat i realitzat en el territori MEC, Andalusia, Navarra i Canàries.

La raó donada pel Departament és que el seu jurídic ha valorat que les sentències del Tribunal Superior de Justícia de Galícia i, anteriorment, la del Tribunal Superior de Justícia de València presenten «una base jurídica sòlida» quan determinen com a inconstitucional que els opositors puguin accedir a una plaça sense haver arribat a 5 punts en la nota de coneixements. Alhora, el Departament anunciava que instaria al MEC la revisió del Reial Decret que regula la fórmula d'accés en el sentit d'aquestes sentències.

Això fa que alguns sindicats hi vegin la possibilitat d'un accés per concurs de mèrits, mentre que la F.E.C. de CC.OO. demana la convocatòria immediata de la convocatòria d'accés en els termes acordats a la Mesa Sectorial d'Ensenyament del 15 de maig i interposa recurs de reposició en aquest sentit.

2 Antecedents

El sistema actual pren la seva base jurídica en la Transitòria 5a, 2n paràgraf de la LOGSE, on s'estableix que les tres primeres convocatòries d'ingrés en la funció pública que es produeixin després de l'entrada en vigor de la LOGSE s'hauran de realitzar conforme a un sistema de selecció en què es valoraran dos aspectes: per una banda, els coneixements sobre els continguts curriculars que hauran d'impartir els candidats seleccionats i el domini dels recursos didàctics i pedagògics; per una altra banda, els mèrits acadèmics, entre aquests, tindran una valoració preferent els serveis prestats a l'ensenyament públic. La transitòria acaba dient que per a la selecció dels aspirants es tindrà en compte la valoració ponderada i global d'ambdós apartats.

És important, doncs, que tinguem present un seguit d'aspectes: primer, no s'està exempt de demostrar els coneixements, tant curriculars com de recursos didàctics; segon, els mèrits més valorats són els de serveis com a professor/a en nivells públics; tercer, el procediment d'accés es defineix com sistema de selecció; quart, en la selecció final, la valoració ha de ser globalitzada entre els dos aspectes (coneixements i mèrits), però ponderada, és a dir i entre nosaltres, sense passar-se.

Qualsevol altre hipotètic sistema d'accés transitori que es formulés hauria d'ajustar-se a aquests quatre supòsits. Però, a més a més, hauria d'observar tot un seguit d'altres disposicions que resumim tot seguit:

1r— La Constitució espanyola, en concret, els articles 14, 23 paràgraf 2n i 103 paràgraf 3r.

En aquests tres articles se'ns parla de la igualtat dels espanyols davant la llei, la qual s'estén també a l'accés a les funcions i càrrecs públics. Aquest accés

ha de realitzar-se en condicions d'igualtat i d'acord amb els principis de mèrit i capacitat. Torna a aparèixer, aquí també, aquesta dualitat legal inseparable: mèrit i capacitat.

2n— Pel que fa a la definició d'igualtat, la Sentència 67/1985 del 18 d'abril de la Sala 2a del Tribunal Constitucional situava aquest aspecte com a observat sempre que, dins duna convocatòria pública, la puntuació per mèrits no sobrepassés el 33% de la puntuació total i, per altra banda, que la presència de mèrits no redundés en un desigual nivell d'exigència dels opositors segons tinguin o no la possibilitat de dur determinats mèrits. És a dir, seria contrari a dret qualsevol sistema d'accés on els mèrits docents servissin per a seleccionar i no per a ordenar els opositors.

3r— El sistema que han de seguir els diferents procediments de selecció de personal a la Funció Pública Docent es troba formulat en un seguit de lleis que passem a relacionar: Llei 30/1984 de 2 d'agost de mesures per a la Funció Pública a l'Administració de l'Estat, que es reflecteix a Catalunya en la Llei 17/1985 de 23 de juliol de la Funció Pública de l'Administració de la Generalitat; i el Reial Decret 2223/1984 de 19 de desembre pel qual s'aprova el Reglament General d'Ingrés del Personal al Servei de l'Administració de l'Estat, que a Catalunya es desenvoluparà en el Decret 28/1986 de 30 de gener de Reglament de Selecció de Personal de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. Abans de passar-ne a l'anàlisi, cal dir un parell de mots: primer, els Decrets no són altra cosa que el desenvolupament de les Lleis respectives pel que fa als temes de selecció de personal; segon, mentre no tinguem una Llei de la Funció Pública Docent, el corpus legislatiu anterior és de total aplicació sobre els docents.

Els decrets anteriors fixen tres procediments per a l'ingrés en la Funció Pública: l'oposició (que es defineix com el normal), el concurs-oposició (que s'utilitzarà quan així ho requereixi la naturalesa de la funció a dur a terme) i el concurs (que es defineix com a excepcional i aplicable entre funcionaris). Ara bé, la Llei 30/1984 de 2 d'agost reconeix que podran dictar-se normes específiques per adequar l'ingrés a les peculiaritats del personal docent i investigador.

El Decret català limita més encara les possibilitats del concurs: només s'utilitzarà «per proveir llocs de treball corresponents a places singulars pertanyents als cossos A i B que, per raó de les seves característiques i tecnificació requerida, han d'ésser proveïdes amb personal de mèrits rellevants i condicions excepcionals». És a dir, segons això, no hi cabria, en el concurs de mèrits, el pas de l'interinatge al funcionariat de carrera. Afegeixen com a requisit de tota convocatòria de selecció el requisit de «publicitat» (és a dir, convocatòria pública).

4t— La realització de la primera convocatòria de l'actual sistema d'accés anà envoltada d'un conjunt de recursos interposats pels opositors mal anomenats «lliures» (ja que lliures són tots els qui no accedien des d'una reserva de places i no només aquells qui no aporten mèrits docents) i anà seguida d'una sèrie de sentències que s'anaren produint sobre aquells recursos, una de les quals ja ha estat contestada des del Tribunal Suprem; en ordre cronològic: Sentència del Tribunal Superior de Justícia de la Junta d'Andalusia, Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, Sentència del Tribunal Superior de Justícia de València, Sentència del Tribunal Suprem (en resposta a la del TSJ d'Andalusia), Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Galícia i Sentència de l'Audiència Nacional de Madrid.

Les dues primeres, la d'Andalusia i la de Catalunya atacaven el que conside-

raven excessiva puntuació de mèrits en l'apartat de docència pública (el recurs a Catalunya fou retirat una setmana després d'haver-se fet pública la sentència), la de València reprenia aquest aspecte i hi afegia la consideració que no es demostra la capacitat (els coneixements) amb una nota inferior a 5 punts en l'apartat de la prova, la del Suprem responia a la d'Andalusia i legitimava la puntuació dels mèrits prevista pel Reial Decret en l'apartat de docència pública (amb la qual cosa, invalidava una part de la sentència del TSJ de València; a la vegada, però, hi responia implícitament en el Sisè Fonament de Dret apartat D tot dient que «en la primera fase eliminatòria tots els aspirants es troben en absoluta igualtat de condicions, ja que a tots se'ls valoren els coneixements curriculars i domini dels recursos didàctics i pedagògics, l'expedient acadèmic i els cursos de formació i perfeccionament convocats per les Administracions Educatives o Universitats, els quals no són privatius de cap col·lectiu i poden haver estat realitzats per aspirants d'un o altre grup, essent necessari per superar aquesta primera fase haver assolit una puntuació mínima conjunta de 5 punts»).

El mes de maig es feia pública la del TSJ de Galícia que, reconeixent els mèrits com a correctes, invalidava el Reial Decret pel fet de no exigir 5 punts com a mínim en la prova de coneixements i permetre que aquesta puntuació fos assolida amb la suma de la puntuació de la prova i d'una part dels mèrits (els no-docents). La sentència de l'Audiència Nacional, esdevinguda dies després, validava totalment el Reial Decret i objectava als recurrents el fet que la presència de mèrits per docència en centres privats no és cap requisit de la LOGSE, per la qual cosa seria correcte un sistema d'accés que no contemplés cap mèrit per haver impartit docència en centres privats; a la vegada, però, invalidava el concurs de mèrits com a sistema d'accés conforme a la Transitòria 5a de la LOGSE.

5è— L'estiu d'aquest any s'ha realitzat el procediment selectiu en el territori MEC, Andalusia, Navarra i Canàries, amb resultats que situen al voltant del 85% la mitjana d'aprovats entre el col·lectiu interí i substitut. Les xifres globals d'interins aprovats per territori són les següents:

TERRITORI	TOTAL PRIMÀRIA	TOTAL SECUNDÀRIA
Andalusia	90%	80%
Navarra	100%	90%
Canàries	60%	85%
MEC	75%	90%

Per altra banda, el Ministeri d'Educació citarà els sindicats a partir de gener de 1993 per desenvolupar el sistema definitiu d'accés a la funció pública docent, el qual s'haurà de basar en l'Addicional 9a, paràgraf 3r de la LOGSE, és a dir, en un concurs-oposició.

Finalment, la Comunitat Autònoma d'Euskadi està negociant un sistema d'accés transitori per a tres convocatòries idèntic al que s'està desenvolupant actualment a la resta de l'Estat i que ara es troba congelat a Catalunya.

3 Legalitat del sistema actual

Resumint tot l'anterior, i a l'hora de valorar la legalitat del sistema actual transitori d'accés a la funció pública docent, podem aprofitar el que es diu a la Sentència del Tribunal Suprem en els seus fonaments de dret 4t i 5è: el sistema normal d'accés a la funció pública docent és el de concurs-oposició (tal com disposa la Llei de la Funció Pública i la LOGSE a l'Addicional 9a, paràgraf 3r, on parla del perfil del sistema d'accés definitiu que ha de seguir a les tres convocatòries transitòries); ara bé, donat el marge de maniobra que permet la Llei de la Funció Pública per al personal docent i investigador (i tal com havia fet aquella mateixa Llei per al personal interí i contractat d'aleshores), la Transitòria 5a de la LOGSE crea un «sistema d'accés» que no és un concurs, una oposició ni un concurs-oposició, com la mateixa Sentència ens diu entre parèntesis i fora de tot discurs de fons.

És precisament aquest fet —ens ve a dir la Sentència del Suprem—, el que no sigui ni concurs ni oposició ni concurs-oposició, allò que fa que el sistema d'accés actual estigui dins la legalitat: si s'hagués de triar per un dels tres, la LOGSE hauria hagut d'inclinar-se pel de concurs-oposició; ara bé, l'article 19.2 de la Llei de la Funció Pública permet que es dictin normes específiques, i com a tal (com a norma específica) és com s'ha d'entendre el sistema actual d'accés.

Com es desprèn d'aquesta sentència, no existeix cap possibilitat d'èxit per a un sistema d'accés per concurs de mèrits com demanen alguns sindicats que han fet abstracció d'un parèntesi explicatiu i l'han volgut convertir en tot un fonament de dret.

Les sentències de València i Galícia, per altra banda, insisteixen en la necessitat de l'obtenció de 5 punts en la fase de coneixements; afegir mèrits per a arribar a aquest cinc és, asseguren, lesiu als principis de capacitat i igualtat.

Deixant de banda el que diu el Tribunal Suprem al respecte en respondre al TSJ d'Andalusia i que ja hem esmentat anteriorment, obliden, els tribunals valencià i gallec, que la capacitat també queda demostrada, en part, en l'expedient acadèmic de cadascú, així ho reconeix el Reial Decret en possibilitar que se sumi com a mèrit en la prova de coneixements; la igualtat no queda lesionada en no haver cap mèrit d'aquesta primera fase que no pugui ser aportat per un opositor sense cap mena d'experiència docent o laboral (tothom ha d'aportar l'expedient acadèmic aprovat, per la qual cosa tothom suma punts; i tothom pot fer cursets en diferents entitats).

És per aquests motius, bàsicament, que des de la F.E.C. de CC.OO. creiem en la legalitat del sistema actual d'accés i confiem que la resposta del Tribunal Suprem a les Sentències dels TT.SS. de Justícia de València i Galícia no obligarà la retirada de l'actual Reial Decret i, és més, mantindrà la legalitat del sistema d'accés actual.

4 Conseqüències de la congelació de l'oferta a Catalunya

Davant la impossibilitat d'un concurs de mèrits, la pretensió del Departament d'Ensenyament d'instar al MEC a revocar el Reial Decret (ja que el Departament no té competències per elaborar un Reial Decret) i canviar-lo per un altre conforme a les sentències, així com congelar la convocatòria a Catalunya *sine*

die al·legant «inseguretat jurídica» només pot comportar per part sindical la defensa de l'actual sistema d'accés (no oblidem que el MEC no té altra pretensió que la de negociar un sistema d'accés definitiu i no pas transitori) i la interposició d'un recurs de reposició.

Hem de tenir present que, en la interposició d'aquest recurs, es consideren un seguit de qüestions:

1r— La decisió del Departament suposa una transgressió dels acords presos al si de la Mesa Sectorial d'Ensenyament i una violació del dret de negociació collectiva dels empleats públics (negociació de l'oferta pública d'ocupació). D'altra banda, la suspensió de la convocatòria tampoc no ha estat negociada.

En aquest sentit, recordem que a la Mesa Sectorial d'Ensenyament de 15 de maig s'acordà convocar 2.893 places docents per a l'any 1992 i un seguit de millores tècniques en el procediment de selecció (publicació diària de qualificacions, reserva de coneixement dels mèrits fins a haver acabat i haver estat qualificades totes les proves, etc).

2n- Donat que durant el procés selectiu, els aspirants han de presentar-se a una prova on han de demostrar el seu domini de les llengües catalana i castellana, és absurd al·legar, com ho fa el Departament, problemes tècnico-jurídics quant a l'acreditació d'aquestes llengües.

3r— Les Sentències de Galícia i València rarament poden crear inseguretat jurídica a Catalunya, donat que una altra sentència de rang superior, com és la del Tribunal Suprem, valida el procés selectiu (tant explícitament, en la qüestió del barem de mèrits, com implícitament, en la qüestió de la forma d'aconseguir els cinc punts per superar la primera fase selectiva).

4t— Finalment, la Resolució que ajorna la convocatòria del procés selectiu no ha estat encara publicada en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Tot plegat crea un conjunt de defectes, alguns de forma i altres de fons, que fan que, des de la FEC de CC.OO. considerem que les veritables raons de l'ajornament del procediment selectiu a Catalunya s'hagin de buscar en l'actual incapacitat tècnica i política del Departament d'Ensenyament per complir els seus compromisos, en ple procés de descomposició organitzativa i sotmès a la interinitat en espera del nomenament del nou conseller. En aquest context, la decisió irregular d'ajornar la realització del procés selectiu només pot respondre a pressions inacceptables contra un acord de la Mesa Sectorial d'Ensenyament i a la irresponsabilitat dels actuals gestors del Departament.

5 Perspectives de futur

A l'entretant, hem d'afegir tres aspectes que no han quedat encara reflectits: en primer lloc, la convocatòria d'accés del 1991 va reduir en una tercera part la xifra del professorat interí i substitut a Catalunya (van superar el procés 2.493 interins i substituts), tot rebaixant-ne la xifra a 4.400. Al llarg del curs 1991-1992, la xifra global d'aquest professorat s'incrementà fins a assolir al voltant dels 6.500; és a dir, en termes absoluts, el 30 de juny d'enguany es recuperava la xifra de professorat interí i substitut d'abans que es convoqués la primera de les tres convocatòries transitòries del sistema actual d'accés a la funció pública docent.

En segon lloc, els diaris «La Vanguardia» i «El Periódico» de dimecres 22 de juliol de 1992 publicaven unes declaracions de Jordi Pujol, President de la

Generalitat, en què anunciava uns pressupostos restrictius de la Generalitat per al 1993 que revisaven a fons la situació de la plantilla dels treballadors de la Generalitat, «en la qual —deia— està absolutament tancada l'entrada de gent nova i en la qual no es cobreixen ni tan sols les baixes ni es renoven els contractes interins a fi de reduir el màxim de despeses possibles».

En tercer lloc, un col·lectiu d'interins/es, amb un advocat particular estan tramitant un recurs (que, a hores d'ara, sembla que ja s'ha fallat) perquè es facin contractes laborals indefinits al professorat interí. Això, al nostre entendre i al dels nostres advocats, no té cap viabilitat jurídica pels següents motius (a més dels que s'han anat desgranant):

(a) La Llei de la Funció Pública, que hem esmentat abans, específica que els cossos docents han d'ésser ocupats per funcionaris. Alguns contractes laborals que es realitzaven abans d'ésser publicades aquestes lleis estan vivint un procés de funcionarització.

(b) Allò que estableix el règim laboral (al cap de tres anys de contracte el personal contractat passa a ser fix en plantilla o bé se li rescindeix el contracte) no és aplicable al règim administratiu, règim en el qual es fan els nomenaments del professorat interí i, també, del professorat substitut.

(c) Tota plaça pública (en règim laboral o funcionari) ha d'haver estat convocada públicament mitjançant el DOGC o el BOE abans d'adjudicar-se a ningú de forma indefinida, la qual cosa no s'observa en el cas de les adjudicacions d'interinatges o substitucions.

Davant de tot això, la FEC de CC.OO. proposa, com ja va proposar juntament amb la resta de sindicats que tenen representació en la Mesa Sectorial d'Ensenyament (USTEC, STE's, UGT, CSIF i CEMATSE) mitjançant carta sol·licitant Mesa i entrada per registre el 27 de maig de 1992, els següents punts:

1r— Extensió dels acords sobre estabilitat en temps i col·lectius afectats.

2n— Contractació mínima d'un any i estudi de les titulacions, facilitant que es pugui impartir totes les assignatures que la seva formació possibiliti.

3r— Augment de l'oferta pública d'ocupació per a properes convocatòries.

4t— Garantia d'oferta de places d'accés per a totes i cadascuna de les especialitats on hi ha interinatges.

5è- Mesures que garanteixin la possibilitat que tots els interins i interines es puguin presentar al sistema d'accés amb la titulació que els ha servit per a ésser contractat.

Després de tot el que s'ha dit, potser no cal recordar que la FEC de CC.OO. demana que es realitzin les dues darreres convocatòries amb un accés que no empitjori el sistema actual.

Via Laietana, 16. Tel. 315 07 11 - 319 08 63 - 310 62 22. Fax 268 42 72. 08003 Barcelona